

ที่ ยธ ๐๒๐๐๔/ ๕๗๒/๒

กระทรวงยุติธรรม
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานการประชุมด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาในกรอบสหประชาชาติ
ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ผลการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา
สมัยที่ ๑๔ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง (QR Code ลำดับที่ ๑)
๓. ผลการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา
สมัยที่ ๓๐ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง (QR Code ลำดับที่ ๒)

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่องรายงานการประชุมด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาในกรอบสหประชาชาติที่สำคัญ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จำนวน ๒ การประชุม ได้แก่ (๑) การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ ๑๔ (The 14th United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice : UN Crime Congress) และ (๒) การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา สมัยที่ ๓๐ (The 30th Commission on Crime Prevention and Criminal Justice : CCPCJ) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีโปรดทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๓) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. เรื่องเดิม

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่ยังคงทวีความรุนแรงต่อเนื่อง ในปัจจุบัน การประชุมในกรอบสหประชาชาติจึงจัดทางเลือกให้รูปแบบการเข้าร่วมเป็นแบบผสม (Hybrid Format) อันประกอบด้วย การเข้าร่วมในสถานที่จริง (In-Person) และการเข้าร่วมทางไกล (Online) และมีการจำกัดจำนวนผู้แทนของแต่ละประเทศในการเข้าร่วมการประชุมทั้งทางไกลและสถานที่จริง ในการนี้ คณะผู้แทนไทยส่วนใหญ่เข้าร่วมการประชุมในรูปแบบทางไกลเป็นหลัก โดยมีผู้แทนของสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ที่ประจำการในประเทศเจ้าภาพของการประชุม เข้าร่วมการประชุม ณ สถานที่จริง ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการเตรียมการของการประชุมด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาในกรอบสหประชาชาติ จำนวน ๒ การประชุม ได้แก่ การประชุม UN Crime Congress สมัยที่ ๑๔ และการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๓๐

๒. เหตุผล...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การที่ผู้แทนระดับสูงของรัฐบาลไทยเข้าร่วมการประชุมของสหประชาชาติด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา ได้แก่ การประชุม UN Crime Congress สมัยที่ ๑๔ และการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๓๐ แม้มิได้เดินทางไปราชการต่างประเทศ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 นับเป็นการยืนยันความมุ่งมั่นและท่าทีของประเทศไทยในการสนับสนุนการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาแก่ประชาคมโลก รวมถึงเป็นการแสดงศักยภาพของประเทศไทยในการผลักดันประเด็นและนโยบายในด้านนี้ให้ได้รับการยอมรับในเวทีระหว่างประเทศ จึงถือเป็นภารกิจที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบกับรัฐบาล จึงเป็นเรื่องที่สามารถเสนอต่อคณะรัฐมนตรีได้ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริง

กระทรวงยุติธรรมได้จัดทำสรุปผลการเข้าร่วมการประชุม UN Crime Congress สมัยที่ ๑๔ และการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๓๐ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๔.๑ ผลการประชุม UN Crime Congress สมัยที่ ๑๔

๔.๑.๑ การประชุม UN Crime Congress เป็นการประชุมด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาซึ่งจัดทุก ๕ ปี โดยการประชุมสมัยที่ ๑๔ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๗ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ นครเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น ภายหลังจากได้เลื่อนการจัดจากกำหนดการเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีนายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย หน่วยงานที่เข้าร่วมในคณะผู้แทนไทยประกอบด้วย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กระทรวงสาธารณสุข โดยมีสถานกงสุลใหญ่ ณ นครโอซากา เข้าร่วมการประชุม ณ สถานที่จริง โดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) เข้าร่วมการประชุมในฐานะ UN Crime Prevention and Criminal Justice Programme Network Institute (PNI)

๔.๑.๒ หัวข้อหลัก (Theme) ของการประชุม UN Crime Congress สมัยที่ ๑๔ คือ การส่งเสริมการป้องกันอาชญากรรม ความยุติธรรมทางอาญา และหลักนิติธรรม เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ (Advancing crime prevention, criminal justice and the rule of law: towards the achievement of the 2030 Agenda)

๔.๑.๓ บทบาทของไทยในการประชุม UN Crime Congress สมัยที่ ๑๔ ได้แก่ การร่วมกล่าวถ้อยแถลง การดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการอำนวยการกลาง การเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมคู่ขนาน และการจัดนิทรรศการ

(๑) การร่วมกล่าวถ้อยแถลง

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม หัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้กล่าวถ้อยแถลงในช่วงการประชุมระดับสูง (High Level Segment) โดยการบันทึกวิดีโอผ่านหน้าตามหัวข้อหลักของการประชุม โดยมีสาระสำคัญคือ การนำมาตรฐานสากลมาปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (อาทิ ข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules) และข้อกำหนดแมนเดลลา (Nelson Mandela Rules)) การยกระดับด้านการสาธารณสุข

ภายใน...

ภายในเรือนจำ ความท้าทายจากอาชญากรรมรูปแบบใหม่ บทบาทของไทยด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาที่เชื่อมโยงกับหลักนิติธรรม และการพัฒนาที่ยั่งยืน และผลกระทบจาก COVID-19 นอกจากนี้ คณะผู้แทนไทยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกล่าวถ้อยแถลงระหว่างการประชุมในวาระต่าง ๆ ด้วย

(๒) การดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการอำนวยการกลาง

ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้ลงสมัครและได้รับการรับรองให้ดำรงตำแหน่งรองประธาน (Vice-President) ในคณะกรรมการอำนวยการกลาง (General Committee) ของการประชุม UN Crime Congress สมัยที่ ๑๔ ในนามประเทศไทยและในโควตาภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยดำรงตำแหน่งรองประธาน (Vice-President) ประกอบด้วย ๒๑ ประเทศ ได้แก่ โกตดิวัวร์ อียิปต์ เคนยา ลิเบีย โมร็อกโก และนามิเบีย (กลุ่มประเทศแอฟริกัน) บังกลาเทศ จีน อิหร่าน คูเวต กาตาร์ และไทย (กลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก) โคลัมเบีย คิวบา ปารากวัย และเวเนซุเอลา (กลุ่มประเทศละตินอเมริกาและแคริบเบียน) เบลเยียม อิตาลี เนเธอร์แลนด์ สเปน และสวิตเซอร์แลนด์ (กลุ่มประเทศยุโรปตะวันตกและอื่น ๆ) ทั้งนี้ ญี่ปุ่นซึ่งเป็นเจ้าภาพการประชุมดำรงตำแหน่งประธานการประชุม (President)

(๓) การเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมได้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ได้แก่ (ก) สำนักงานกิจการยุติธรรมเข้าร่วม Workshop ที่ ๑ เรื่อง การป้องกันอาชญากรรมโดยอ้างอิงหลักฐานทางสถิติ ตัวชี้วัดและการประเมินผลเพื่อสนับสนุนวิธีปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ (ข) กรมราชทัณฑ์เข้าร่วม Workshop ที่ ๒ เรื่อง การลดการกระทำผิดซ้ำ ความเสี่ยง และแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเข้าร่วม (ค) Workshop ที่ ๓ เรื่อง การศึกษาและการมีส่วนร่วมของเยาวชนที่เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสังคมให้สามารถรับมือกับปัญหาอาชญากรรมได้อย่างเข้มแข็ง และ (ง) กรมสอบสวนคดีพิเศษเข้าร่วม Workshop ที่ ๔ เรื่อง แนวโน้มปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบัน พัฒนาการใหม่ และแนวทางแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยีใหม่เป็นเครื่องมือแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

(๔) การจัดกิจกรรมคู่ขนาน

หน่วยงานไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคู่ขนาน (Ancillary Meeting) จำนวน ๗ รายการ โดยกระทรวงยุติธรรมได้จัดการประชุมคู่ขนานในนามประเทศ ในหัวข้อ Health Care in Prison : Management during the COVID-19 Pandemic ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการยกระดับในด้านสาธารณสุขภายในเรือนจำ และการนำมาตราฐานและแนวปฏิบัติสากลมาปฏิบัติใช้ ซึ่งมีบริบทของการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมราชทัณฑ์ไทย กรมราชทัณฑ์แคนาดา (Correctional Service Canada) และสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime : UNODC) นอกจากนี้ สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงการต่างประเทศ กองพัฒนานวัตกรรม การยุติธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ได้จัดการประชุมคู่ขนานด้วย

(๕) การจัดนิทรรศการ

หน่วยงานไทยร่วมจัดนิทรรศการในรูปแบบทางไกล จำนวน ๒ รายการ ได้แก่ (ก) กระทรวงยุติธรรมจัดนิทรรศการในหัวข้อ Health Care in Detention Facilities : Management during the COVID-๑๙ Pandemic ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องไปกับการจัดการประชุมคู่ขนานในด้านการสาธารณสุขภายในเรือนจำ และได้เพิ่มบริบทของการดูแลสุขภาพในสถานพินิจเด็กและเยาวชนด้วย และ (ข) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) จัดแสดงนิทรรศการในหัวข้อ Advancing Collaborative and Innovative Justice for All ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมที่มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๔.๑.๔ เอกสารผลลัพธ์

ที่ประชุมได้รับรองร่างปฏิญญาเกียวโต (Kyoto Declaration) ว่าด้วยการส่งเสริมการป้องกันอาชญากรรม ความยุติธรรมทางอาญา และหลักนิติธรรม เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ในช่วงการประชุมระดับสูง (High-level Segment) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมในการเจรจาอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Consultations) มาเป็นระยะเวลากว่า ๒ ปี ก่อนการประชุม UN Crime Congress สมัยที่ ๑๔ ทั้งนี้ ร่างปฏิญญาเกียวโตจะเป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ของรัฐสมาชิกในอีก ๔ ปีข้างหน้า โดยมีการเน้นย้ำความสำคัญใน ๔ ประเด็น ได้แก่ (๑) การเร่งรัดการป้องกันอาชญากรรม (Advancing crime prevention) (๒) การเร่งรัดกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Advancing the criminal justice system) (๓) การพัฒนาหลักนิติธรรม (Promoting the rule of law) และ (๔) การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ และความช่วยเหลือทางเทคนิคเพื่อป้องกันอาชญากรรมทุกรูปแบบ (Promoting international cooperation and technical assistance to prevent and address all forms of crime) ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาแล้ว ไม่มีเนื้อหาที่เป็นประเด็นอ่อนไหวต่อการดำเนินงานของประเทศไทย

๔.๒ ผลการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๓๐

๔.๒.๑ การประชุม CCPCJ เป็นการประชุมของคณะกรรมการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice: CCPCJ) ซึ่งเป็นคณะกรรมการภายใต้คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Council: ECOSOC) แห่งสหประชาชาติ โดยการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๓๐ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๗ – ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย โดยมี ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย หน่วยงานที่เข้าร่วมในคณะผู้แทนไทยประกอบด้วย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมี สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา เข้าร่วมการประชุม ณ สถานที่จริง โดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) เข้าร่วมการประชุมด้วยในฐานะ UN Crime Prevention and Criminal Justice Programme Network Institute (PNI)

๔.๒.๒ หัวข้ออภิปรายหลัก (Thematic Discussion) ของการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๓๐ คือ มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและต่อต้านการลักลอบย้ายผู้อพยพ และการปกป้องสิทธิของผู้อพยพที่เป็นเหยื่อ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก รวมถึงเด็กอพยพที่ไร้ผู้ดูแล (Effective measures to prevent and counter the smuggling of migrants, while protecting the rights of smuggled migrants, particularly women and children, and those of unaccompanied migrant children)

๔.๒.๓ บทบาทของไทยในการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๓๐ ได้แก่ การร่วมกล่าวถ้อยแถลง การเสนอร่างข้อมติ และการจัดกิจกรรมคู่ขนาน

(๑) การร่วมกล่าวถ้อยแถลง

ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ ปลัดกระทรวงยุติธรรม หัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้กล่าวถ้อยแถลงในช่วงการอภิปรายทั่วไป (General Debate) โดยการบันทึกวาทศิลป์ล่วงหน้า โดยมีสาระสำคัญคือ การเน้นย้ำถึงผลกระทบของ COVID-19 ต่อกระบวนการยุติธรรมในองค์กรวม โดยเฉพาะต่อการบริหารจัดการในเรือนจำและทัณฑสถาน การเรียกร้องให้สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime : UNODC) เพิ่มงานวิจัยในเรื่องดังกล่าว รวมถึงการผลักดันร่างข้อมติที่เสนอโดยประเทศไทย จำนวน ๒ ฉบับ นอกจากนี้ คณะผู้แทนไทยได้ร่วมกล่าวถ้อยแถลงระหว่างการประชุมในวาระต่าง ๆ ด้วย

(๒) การเสนอ...

(๒) การเสนอร่างข้อมติ (เอกสารผลลัพธ์การประชุม)

เนื่องด้วยไทยเป็นสมาชิก CCPCJ ในปัจจุบัน (วาระปี ค.ศ. ๒๐๑๙ - ๒๐๒๑) จึงสามารถมีสิทธิเสนอร่างข้อมติได้ โดยในการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๓๐ ไทยได้เสนอร่างข้อมติ จำนวน ๒ ฉบับ จากร่างข้อมติทั้งหมด ๗ ฉบับ ได้แก่ (ก) ร่างข้อมติ Integrating sport into youth crime prevention and criminal justice strategies (การบูรณาการกีฬาเพื่อการป้องกันอาชญากรรมและส่งเสริมความยุติธรรมทางอาญาในกลุ่มเยาวชน) ซึ่งยกร่างโดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) และ (ข) ร่างข้อมติ Advancing the Criminal Justice System Reform amidst the Coronavirus Disease (COVID-19) Pandemic (การส่งเสริมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19) ซึ่งยกร่างโดยกระทรวงการต่างประเทศ

(๓) การจัดกิจกรรมคู่ขนาน

ในการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๓๐ ประเทศสมาชิกสามารถเสนอจัดกิจกรรมคู่ขนานได้ ๑ กิจกรรม/ประเทศ และจัดในรูปแบบทางไกลเท่านั้น โดยในครั้งนี้ สำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งความพร้อมในการจัดกิจกรรมคู่ขนานในนามประเทศไทย หัวข้อ Ensuring Access to Justice in Response to Violence Against Women and Children under the COVID-19 (การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเพื่อยับยั้งความรุนแรงต่อสตรีและเด็กในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19) โดยได้มีการหารือถึงความรุนแรงในครอบครัวอันเนื่องมาจากความกดดันในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่อาจเกิดขึ้นกับสตรีและเด็ก รวมถึงการแสวงหาแนวทางการป้องกันและความช่วยเหลือตามช่องทางของกระบวนการยุติธรรม

๔.๒.๔ เอกสารผลลัพธ์

นอกเหนือจากไทย ประเทศสมาชิก CCPCJ ได้แก่ เบลารุส อิตาลี/สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และญี่ปุ่น ยังได้ร่วมเสนอร่างข้อมติ อีกจำนวน ๕ ฉบับ อย่างไรก็ตาม ไทยได้ร่วมอุปถัมภ์ร่างข้อมติ จำนวน ๒ ฉบับที่เสนอโดยญี่ปุ่น ด้วยเห็นว่าเป็นประเด็นที่ไทยสามารถผลักดันได้ในภาพรวม มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับร่างข้อมติของไทย ไม่มีความละเอียดอ่อนด้านความมั่นคง และภาพรวมความร่วมมือด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาของไทยฝ่ายญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่ดี อันได้แก่ ร่างข้อมติ Fourteenth United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice ซึ่งสรุปภาพรวมการประชุม UN Crime Congress สมัยที่ ๑๔ ที่ญี่ปุ่นเป็นเจ้าภาพ และร่างข้อมติ Reducing reoffending through rehabilitation and reintegration ซึ่งเน้นการลดการกระทำผิดซ้ำและการพัฒนาพฤติกรรมให้ผู้กระทำผิดกลับมาเข้าสู่สังคมได้ ซึ่งร่างข้อมติต่าง ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม CCPCJ จะนำไปเสนอต่อที่ประชุมคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Council: ECOSOC) แห่งสหประชาชาติต่อไป

๔.๓ การวิเคราะห์ประโยชน์/ความท้าทาย

๔.๓.๑ ในเชิงนโยบาย ประเทศไทยได้มีโอกาสร่วมอภิปราย และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และประสบการณ์ ร่วมกับประเทศสมาชิกสหประชาชาติ ในประเด็นสำคัญด้านการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา และได้ผลักดันเจตนารมณ์ในการมุ่งให้มีการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมในองค์กรวม โดยเฉพาะการศึกษาบทเรียนจากความท้าทายอย่างยิ่งยวดในการบริหารจัดการเรือนจำ/ทัณฑสถานในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งเป็นบริบทหลักที่ประชาคมโลกต้องร่วมกันพิจารณาทั้งในการประชุม UN Crime Congress สมัยที่ ๑๔ และการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๓๐

๔.๓.๒ มิติทหุภาคิ ประเทศไทยได้ร่วมแสดงบทบาทในการประชุมในกรอบสหประชาชาติอย่างมีพลวัตสูง แม้เข้าร่วมการประชุมในรูปแบบทางไกลในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ดังจะเห็นได้จากการร่วมกล่าวถ้อยแถลงเกือบทุกวาระการประชุม การเสนอร่างข้อมติ การเจรจาร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุม การร่วมจัดกิจกรรมคู่ขนานต่าง ๆ รวมถึงการร่วมดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการอำนวยการกลางของการประชุม จึงแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์และศักยภาพของการเป็นสมาชิกสหประชาชาติของไทย ที่พร้อมมีส่วนร่วม/พร้อมให้ความร่วมมือแก่ประชาคมโลก

๔.๓.๓ มติทวิภาคี ผู้แทนระดับสูงของประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ มีโอกาสอันจำกัดในการร่วมหารือทวิภาคีแบบเฉพาะหน้า ทั้งแบบทางการ (Formal) และไม่เป็นทางการ (Informal) ระหว่างช่วงการประชุม เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 รวมถึงอุปสรรคด้านความแตกต่างทางเวลาและสถานที่ จึงเป็นข้อจำกัดเมื่อเปรียบเทียบกับจากการประชุมครั้งที่ผ่านๆ มา ที่ประเทศไทยได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมการประชุมทั้งมิติพหุภาคีและทวิภาคี และได้เห็นภาพการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานไทยอย่างเด่นชัด

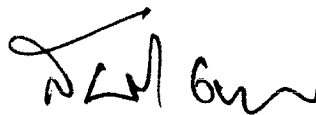
๔.๓.๔ การส่งเสริมบทบาทนำ ประเทศไทยได้ใช้โอกาสในการเป็นสมาชิก CCPCJ (วาระปี ค.ศ. ๒๐๑๙ – ๒๐๒๑) ผลักดันบทบาทอย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยร่วมเสนอร่างข้อมติถึง ๒ ฉบับ ทั้งร่างข้อมติใหม่ในรอบ CCPCJ ที่สะท้อนความสำคัญในการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 และร่างข้อมติที่ต่อยอดจากการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๒๘ ที่เน้นการส่งเสริมให้การกีฬามีส่วนสำคัญในการป้องกันการเกิดอาชญากรรมในหมู่เยาวชน ซึ่งการแสดงบทบาทนำของไทยในฐานะสมาชิก CCPCJ ในวาระปัจจุบัน สามารถเป็นปัจจัยด้านบวกต่อการเลือกตั้งในเวทีระหว่างประเทศ ทั้งในรอบ CCPCJ และกรอบอื่น ๆ

๔.๓.๕ ความท้าทายด้านการอำนวยความสะดวก ประเทศไทยได้ศึกษาบทเรียนและความท้าทายของสหประชาชาติในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงการประชุมระหว่างประเทศในช่วงสถานการณ์ COVID-19 และได้มีความพยายามในการบริหารจัดการเข้าร่วมการประชุมอย่างเต็มกำลัง โดยสำหรับการประชุม UN Crime Congress สมัยที่ ๑๔ ซึ่งจัดในช่วงที่สถานการณ์ COVID-19 ในประเทศไทยยังไม่ทวีความรุนแรง และประเทศเจ้าภาพการประชุมอยู่ในเขตเวลาใกล้เคียงกัน กระทรวงยุติธรรมได้จัดสรรสถานที่ ที่พัก และการอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีให้แก่คณะผู้แทนไทย และผู้ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้มาเข้าร่วมการประชุมและกล่าวถ้อยแถลงผ่านระบบทางไกล ณ สถานที่เดียวกัน แต่สำหรับการประชุม CCPCJ สมัยที่ ๓๐ ซึ่งจัดในช่วงที่สถานการณ์ COVID-19 มีความรุนแรงต่อเนื่อง และประเทศเจ้าภาพการประชุมอยู่ในเขตเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยยะ คณะผู้แทนไทยส่วนใหญ่จึงไม่สามารถร่วมประชุม ณ สถานที่เดียวกัน และเลือกใช้การกล่าวถ้อยแถลงผ่านการบันทึกวีดิทัศน์ล่วงหน้าเป็นส่วนใหญ่

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรมขอเสนอสรุปผลการประชุมข้างต้นเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐๘ ๙๓๔๓ ๓๔๑๑ (พลอยรุ่ง)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ployroong.n@moj.go.th